

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

13.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 14-го Февраля. — 1839 — Wilno. Wtorek. 14-go Lutego.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

26-го Генваря текущаго года, отправлено было въ г. Вильнѣ публичное засѣданіе конференціи Римско-Католической Духовной Академіи, въ которомъ управляющій Епархіею Преосвященный Епископъ *Клоневскій*, имѣющій отъ Всепресвѣтлѣйшаго Государя Императора порученный себѣ главный надъ симъ заведеніемъ надзоръ и попеченіе о благе его, далъ знать Членамъ Академіи и духовному юношеству какъ объ увольненіи отъ должности Ректора *Алоизія Осинскаго*, съ Всемилостивѣйшемъ возведеніемъ его за долготлѣтніе труды и положенныя на ученомъ поприщѣ заслуги, въ Санъ Номината Епископа Суффрагана *Луцкаго*, такъ и о Высочайшемъ утвержденіи Ректоромъ Академіи *Виленскаго Кафедральнаго Каноника Профессора Фіалковскаго*, который нынѣ же исполнивъ предписанную законамъ присягу введенъ въ отправленіе обязанности.

Въ заключеніе сего Акта, произнесены три приличные празднеству сему рѣчи, говоренныя Преосвященнымъ Епископомъ Начальникомъ Епархіи, Наименованнымъ Епископомъ Суффраганомъ *Осидскимъ* и Ректоромъ Академіи *Фіалковскимъ*.

Санктпетербургъ, 5-го Февраля.

Высочайшею Грамотою отъ 21-го Января, Предсѣдатель Оренбургской Пограничной Коммисіи, Генералъ-Майоръ *Генсъ*, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена *Св. Станислава 1-й степени*.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, 30 Декабря нижепоименованные чиновники, которые по засвидѣтельствуванію ихъ Начальствъ, при усердномъ и безпорочномъ отправленіи своихъ должностей, выслужили въ настоящихъ чинахъ установленныя лѣта, Всемилостивѣе пожалованы согласно удостоенію Правительствующаго Сената, Надворные Советники: *Ординарный Профессоръ Виленской Медико-Хирургической Академіи и тамошней Римско-Католической Духовной Академіи Станиславъ Гриневскій*, Докторы Медицины: *Экстраординарный Профессоръ Виленской Медико-Хирургической Академіи Александръ Велькъ*, Старшій Лекаръ Минскаго военнаго госпиталя *Александръ Махцевскій*, Касимовскій уездный Врачъ *Федоръ Геншинъ*, Штабъ-Лекари *Ординаторы военныхъ госпиталей: Смоленскаго, Степанъ Неждановъ*, Виленскаго, *Федоръ Гальтфусъ*, въ Коллежскіе Советники. (С В.)

— По засвидѣтельствуванію Г. Министра Народнаго Просвѣщенія объ отличномъ усердіи Коллежскаго Ассесора *Шадурскаго*, учредившаго Конвиктъ для бѣдныхъ Дворянскихъ дѣтей при Витебской Гимназіи, Всемилостивѣе пожалованъ онъ въ 17 день сего Января Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго ордена *Св. Станислава третьей степени*.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 27 Января, Подольскій Гражданскій Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Лошакаревъ*, переименовывается въ Генералъ-Майора, съ состояніемъ по Кавалеріи и съ назначеніемъ Военнымъ Губернаторомъ г. Житомира и Волынскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ. На-

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Дня 26 Стycznia r. t. odbyło się w Wiliwie posiedzenie publiczne Konferencyi Akademii Duchownej Rzymsko-Katolickiej, na którém JW. Jędrzej Benedykt Kłagiewicz, Biskup Rządzący Dycezyą, mający od Najjaśniejszego PANA poruczone sobie główne nad tym zakładem zwierzchnictwo i o dobro jego troskliwość, dał znać Członkom Akademii i młodzi duchownej tak o uwolnieniu JW. Aloizego Osinskiego od urzędu Rektora przy Najmilszemu podniesieniu go za dłuголетnie prace i położone w naukowym zawodzie zasługi do godności Nominaty Biskupa Sufragana Łuckiego, tak i o Najwyższem mianowaniu na Rektora Akademii JW. Fiałkowskiego Kanonika Katedralnego Wileńskiego, Profesora, który dnia tegoż, wykonawszy prawem przepisana przysięgę, wprowadzony został w pełnienie obowiązków.

Akt ten zakończyły trzy stosowne do okoliczności przemowy, miane przez JW. Biskupa Rządzącego Dycezyą Wileńską, tudzież Nominatę Biskupa Sufragana Osinskiego i Rektora Akademii Fiałkowskiego.

Санкт-Петербургъ, 5-го Lutego.

Przez Najwyższy Dyplom, 21-go Stycznia, Prezydent Olenburskiej Kommissyi Granicznej, Generał-Major *Hens* Najłaskawiej mianowany Kawalerem Cesarского i Królewskiego Orderu *Sw. Stanisława pierwszego stopnia*.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, 30-go Grudnia, niżej wyrażeni urzędnicy, którzy podług zaświadczenia ich zwierzchności, przy gorliwym i nienaganném pełnieniu swoich obowiązków, wystużyli w teraźniejszych rangach prawem przepisane lata, Najłaskawiej mianowani, zgodnie z uznanіем Rządzącego Senatu: *Radcy Dworu: Zwyczajny Professor Wileńskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii i tamecznej Rzymsko-Katolickiej Akademii Duchownej Hryniewicz*, Doktorowie Medycyny: *Nadzwyczajny Professor Wileńskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej Alexander Woelck*, Starszy Lekarz Mińskiego Szpitalu Wojskowego *Alexander Machcewicz*, Kasiowski Powiatowy Medyk *Teodor Henning*, Sztab-Lekarze Ordynatorowie Szpitalow Wojskowych: *Smoleńskiego, Stefan Nieждановъ i Wileńskiego, Teodor Galtfus*, Radzami Kollegialnymi. (G.S.)

— Po zaświadczeniu P. Ministra Narodowego Oświecenia o odznaczającej się gorliwości Asesora Kollegialnego *Shadurskiego*, który założył konwikt dla ubogich dzieci Dворянскихъ przy Gimnazjum Witebskim, Najłaskawiej został on mianowany, 17-go teraż. Stycznia, Kawalerem Cesarского i Królewskiego Orderu *Sw. Stanisława 3-go stopnia*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 27-go Stycznia, Podolski Cywilny Gubernator, Rzeczywisty Radzca Stanu *Łoszkarew*, mianowany Generał-Majorem, z liczeniem się w Kawaleryi i z назначением na Wojennego Gubernatora m. Żytomierza i Wołyńskiego Cywilnego Gubernatora. Znajdujący się przy Ministerjum

ходящийся при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, состоящий по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Петровъ 1-й*, назначается Военнымъ Губернаторомъ Г. Каменца-Подольскаго и Подольскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ, съ оставленіемъ по Кавалеріи. Увольняются отъ службы, за болѣзнію, Военный Губернаторъ Г. Тулы и Тульскій Гражданскій Губернаторъ, состоящий по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Зуровъ 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ двухъ третей оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года. Дежурный Штабъ-Офицеръ Штаба Инспектора Резервной Кавалеріи, Лейбъ-Гвардіи Драгунскаго полка Полковникъ *Мартосъ*, для опредѣленія къ статскимъ дѣламъ, съ чиномъ Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 20-й день минувшаго Декабря Высочайше утвердить изволятъ, на трехлѣтіе, Почетными Попечителями Гимназій Старшихъ изъ избранныхъ Дворянствомъ Черниговской Губерніи кандидатовъ: Черниговской, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Милорадовича* и Новгородсверской Каммергера Полковника *Ладомирскаго*.

— Государь Императоръ, по докладу Г. Вице-Канцлера Графа Нессельроде, Высочайше повелѣть соизволятъ: Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Родофиникина*, назначить чиновникомъ особыхъ порученій V класса при Азіатскомъ Департаментѣ.

— Его Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволятъ: Сенатору Генераль-Лейтенанту *Мартынову*, присутствовать во 2-мъ Отдѣленіи 6-го Департамента Правительствующаго Сената.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что 15-го числа Октября минувшаго года входилъ онъ съ прилагаемымъ въ копіи представленіемъ въ Государственный Совѣтъ, объ устройствѣ Инспекторствъ Аптекарской части: Кіево-Лубенскаго, Оренбургскаго, Виленскаго и Херсонскаго. Нынѣ Г. Государственный Секретарь, Баронъ Корфъ препроводилъ къ нему Высочайшее Его Императорскаго Величества повелѣніе отъ 5-го числа минувшаго Декабря, о исполненіи послѣдовавшаго въ Государственный Совѣтъ мнѣнія по представленію его объ Инспекторствахъ. Съ такового Высочайшаго повелѣнія Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ представилъ Правительствующему Сенату копію, для зависающаго отъ Сената распоряженія объ исполненіи Высочайшей воли. Въ мнѣніи же Государственнаго Совѣта изображено: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи, по разсмотрѣніи представленія Министра Внутреннихъ Дѣлъ объ устройствѣ Инспекторствъ Аптекарской части: Кіево-Лубенскаго, Оренбургскаго, Виленскаго и Херсонскаго, основываясь на удостовѣреніи Министра о необходимости введенія предназначаемаго имъ порядка завѣдыванія казенными Аптеками и руководствуясь тою мыслію, что послѣ сего, чрезъ ближайшій надзоръ на мѣстахъ высшихъ чиновниковъ, будутъ уже открыты и предупреждены всякія неустройства, а тѣмъ паче злоупотребленія по упомянутымъ учрежденіямъ, *положилъ*: предположенія его Министра, по настоящему предмету утвердить. (Опубликовано 19-го Января 1839 года.)

— Государь Императоръ въ 27-й день Декабря минувшаго года Высочайше повелѣть соизволятъ: въ случаѣ, если по представленію Начальства, послѣдуетъ всемілостивѣйшее соизволеніе, чтобы кому либо изъ лицъ, штрафу подвергшихся, не считать онаго препятствіемъ къ полученію наградъ, за безпорочную службу установленныхъ, то не относить сего Монаршаго соизволенія, къ знаку отличія безпорочной службы, къ полученію котораго не иначе представлять, какъ на точномъ основаніи Статута, и за то собственно число лѣтъ, за которое знакъ сей лицу, штрафу подвергшемуся, слѣдовать будетъ, такъ какъ знакъ безпорочной службы, долженъ указывать прохожденіе службы сообразно формуляру каждаго. (Опуб. 23 Января 1839 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Г. Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Канцлеръ Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, сообщая ему о Высочайше одобренномъ въ минувшемъ году опредѣленіи Думы знака отличія безпорочной службы о томъ, что чиновники, поступившіе въ Россійскую службу изъ иностранцевъ, не иначе могутъ быть удостоиваемы къ наградѣ тѣмъ знакомъ, какъ только за службу, продолженную послѣ принятія ими присяги на подданство Россіи, просить по сему случаю его Г. Министра распоряженія, чтобы въ сообразность съ симъ опредѣленіемъ въ доставляемыхъ въ Капитулы Орденовъ формулярныхъ

Справъ Внутреннихъ, личацы się w Kawaleryi Jenerał-Major *Pietrow 1-szy*, назначony Wojennym Gubernatorem m. Kamińca Podolskiego i Podolskim Cywilnym Gubernatorem, z zostawieniem w Kawaleryi. Uwalniają się ze służby, z przyczyny choroby, Wojenny Gubernator m. Tuły i Tulski Cywilny Gubernator, liçaący się w Kawaleryi Jenerał-Major *Zurow 1-szy*, z mundurem i pensją dwóch trzecich wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. Deżurny Sztab-Oficer Inspektorskiego Sztabu Kawaleryi Odwodowej, Półkownik Dragońskiego Półku Gwardyi *Martos*, dla przeznaczenia do obowiązków cywilnych, z rangą Rzeczywistego Radzcy Stanu.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 20-m zeszłego Grudnia Najwyżej utwierdzić raczył, na trzy lata, na urządzie Honorowych Kuratorów Gimnazyj, starszych z wybranych przez Dworząństwo Gubernii Czernihowskiej Kandydatów: Czernihowskiego, Rzeczywistego Radzcy Stanu *Miloradowicza* i Nowogrod-Siewierskiego Szambelana Półkownika *Zadomirskiego*.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, po przełożeniu P. Vice-Kancelerza Hrabiego Nesselrode, Najwyżej rozkazać raczył: Rzeczywistego Radzcy Stanu *Rodofinikina*, назначить урядникомъ до szczególnychъ poleceń Vklasy przy Departamencie Azjatyckim.

— JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył: Senatorowi Jenerał - Porucznikowi *Martynowu*, zasiadać w 2 m Oddziale 6-go Departamentu Rządzącego Senatu.

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, że dnia 15-go Października zeszłego roku wchodził on z załączonem w kopii przedstawieniem do Rady Państwa, o urządzeniu Inspektorstw części Aptekarskiej: Kijowo-Łubieńskiego, Orenburskiego, Wileńskiego i Chersońskiego. Teraz P. Sekretarz Stanu, Baron Korff przesłał do niego Najwyższy JEGO CESARSKIEJ MOŚCI rozkaz pod dniem 5-m zeszłego Grudnia, o wypełnieniu następującej na Radzie Państwa Opinii na jego przedstawienie o Inspektorstwach. Tego Najwyżej utwierdzonego rozkazu P. Minister Spraw Wewnętrznych przedstawił Rządzącemu Senatowi kopię, dla zależącego od Senatu rozporządzenia około wypełnienia Najwyższej woli. W opinii zaś Rady Państwa wyrażono: Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii, po rozpatrzeniu przedstawienia Ministra Spraw Wewnętrznych o urządzeniu Inspektorstw części Aptekarskiej: Kijowo-Łubieńskiego, Orenburskiego, Wileńskiego, i Chersońskiego, opierając się na zapewnieniu Ministra o koniecznej potrzebie zaprowadzenia opisanego przezeń porządku zawiadywania Aptekami Skarbowemi; i mając za przewodnictwem tę myśl, że potem, przez najbliższy dozór na miejscach wyższych urzędników, będą już uchylone i zapobieżone wszelkie nieporządki, a tѣm samѣm nadużycia w pomienionych zaprowadzeniach, *postanowiła*: projekta Pana Ministra, w tej rzeczy utwierdzić. (Op. 19 Stycz. 1839 r.)

— CESARZ JEGO MOŚĆ, 27-go Grudnia roku przesłał Najwyżej rozkazać raczył: w zdarzeniu, jeżeli na przedstawienie Zwierzchności, nastąpi Najśkawsze zezwolenie, ażeby komukolwiek z osób, sztrafowi uległych, nie mieć go za przeszkodę do otrzymania nagrod, za nienaganą służbę ustanowionych, tedy nie odnosić tego Mонаршого zezwolenia, do znaku dystynkcyi nienagannej służby, na otrzymanie którego przedstawiać nie inaczej, jak na istotnej osnovie Statutu, i za tę właściwie liczyć lat, za którą znak ten osobie, sztrafowi uległej, będzie należał, ponieważ znak nienagannej służby, powinien wykazywać przechodzenie służby, zgodnie ze służbowym opisem każdego. (Op. 23 Stycznia 1839 r.)

— Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radzcy Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daskowa, że P. Kancelarz Rossyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, udzielając mu o Najwyżej utwierdzoneм zeszłego roku postanowieniu Rady znaku dystynkcyi nienagannej służby o tѣm, że urzędnicy, którzy weszli do służby Rossyjskiej z cudzoziemców, nie inaczej mogą być uznawani godnymi nagrody tym znakiem, jak tylko za służbę, pełnioną po wykonaniu przez nich przysięgi na poddaństwo Rossyi, prosi z tej okoliczności tegoż P. Ministra rozporządzenia, ażeby, stosownie do tego postanowienia, w przysyłanych do Kapituły Orderów opisach służbowych, dla uznania godnymi takich urzędników znaku dystyn-

епискаха для удостовѣренія подобныхъ чиновниковъ къ знаку отличія безпорочной службы, объясняемо было, когда именно каждый изъ сихъ чиновниковъ принялъ присягу на подданство Россіи: (Опуб. 25 Января 1839 г.)

— Государь Императоръ, въ слѣдствіе представленія Господина Министра Государственныхъ Имуществъ и по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 27 день Декабря мѣсяца истекшаго года, Высочайше повелѣть соизволил: 1) Отпустить образуемому товариществу Закавказской механической шелкопрядильни 25 т. р. изъ капитала сельской промышленности Новороссійскаго края, со взятіемъ въ замѣнъ залога 25 павъ сего товарищества. 2) Въ счетъ сей суммы 12,500 р. заимствовать изъ капитала сельской промышленности Таврической Губерніи и столько же, по равнымъ частямъ, изъ таковыхъ же капиталовъ по Губерніямъ Екатеринославской и Херсонской. 3) Если дѣла товарищества пойдутъ успешно, то капиталъ сей останется въ рукахъ онаго на общемъ основаніи взносовъ за пай или акціи; но когда бы послѣдовала ликвидація, то прежде всего произведется полная уплата отпущенныхъ казною денегъ, за цѣлостъ конхъ, въ крайнемъ случаѣ первые учредители товарищества, Корпуса Горныхъ Инженеровъ Полковникъ Соболевскій и Негоціантъ иностранецъ Генрихъ Графъ, обязуются отвѣтствовать собственнымъ своимъ частнымъ имуществомъ. 4) Въ томъ случаѣ, когда бы товарищество дѣйствовало не удовлетворительно, казна предоставляет себѣ право, по минованіи пяти лѣтъ, требовать возврата всей отпущенной суммы. Но если бы дѣла товарищества пошли столь успешно, что оно и ранѣе пяти лѣтъ въ отпущенныхъ ему 25 т. р. уже не имѣло бы надобности, въ такомъ случаѣ общему избранію лицъ владѣющихъ паями, предоставляется право возвратить Правительству сказанные 25 т. руб. или болѣе, если бы къ тому времени пай въ цѣнѣ своей возвысился. 5) Министерство Государственныхъ Имуществъ отъ себя назначаетъ 3-го Директора товарищества, который состоя съ прочими Директорами на одинаковыхъ правахъ, обязанъ будетъ доносить ему о ходѣ дѣлъ товарищества, для чего ему должно быть предоставлено право дѣлать во всякое время извлеченія изъ дѣлъ и книгъ товарищества. 6) По назначеніи казною къ отпуску 25 т. р. учредители съ своей стороны деньгами или предметами не обходимыми товариществу, тотчасъ, при открытіи его дѣйствій, вносятъ каждый такую же сумму, т. е. 25 т. р. Государственными ассигнаціями. Негоціанту Графу, которому Высочайше утвержденнымъ 19 Октября 1837 года мнѣніемъ Комитета Гг. Министровъ назначено 100 павъ за уступку товариществу привиллегіи, дозволяется поставить, въ замѣнъ сказанныхъ 25 т. р. столько введенныхъ имъ въ Россіи шелкопрядильныхъ машинъ, сколько потребно для смотанія, въ годъ 200 пудовъ шелка, достальныя за тѣмъ предназначенныя Графу пайныя билеты, будутъ выдаваться ему соразмѣрно общему числу разданныхъ павъ, такъ, что полагаемая сотня ихъ предоставится въ его пользу тогда, когда за наличный платежъ разобрано будетъ 300 павъ и когда онъ поставитъ товариществу столько машинъ, сколько потребно на пряденіе въ годъ 800 пудовъ шелка. 7) Для пріема сихъ капиталовъ Директоры вступаютъ въ исправленіе своей должности и открываютъ правленіе товарищества, которое съ того времени начинается свои дѣйствія. — Тогда же открывается книга для внесенія именъ тѣхъ лицъ, которые пріобрѣтутъ пай общества и заведутся на общихъ правилахъ всѣхъ приходо-расходныхъ и другія книги, недожидаясь полного взноса денегъ по 300 паямъ, какъ сіе первоначально предполагалось. 8) Дабы облегчить товариществу средства къ пріобрѣтенію въ полуденной Россіи шелководныхъ пузырьковъ, ему предоставляется право пользоваться содѣйствіемъ Инспекторовъ надъ шелководствомъ, доколь казна будетъ владѣть паями сего товарищества. 9) Изъ могущей поступить прибыли отъ отпущенной казною суммы, назначается въ пользу капиталовъ сельской промышленности соразмѣрное количество для уплаты по онымъ причитающихся пяти процентовъ. Остальная за тѣмъ часть дивиденда предоставляется въ распоряженіе Министерства Государственныхъ Имуществъ на поощреніе или награды по предметамъ его заведыванія.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

И т а л і я.

Неаполь, 23-го Января.

Здѣшняя газета содержитъ подробное донесеніе о посѣщеніи Великимъ Княземъ Наслѣдникомъ Всероссийскимъ нашего музея и учебныхъ заведеній. Его Высочество съ особеннымъ удовольствіемъ осматривалъ Бурбоискій музей, въ которомъ какъ изъ-

кцы нienagannej службы, выражено было, киды мianowicie každy z tych urędników wykonął przysięgę na poddaństwo Rossyi. (Opb. 25-go Stycznia 1839 roku). (G.S.)

— Cesarz Jego Mość, na skutek przedstawienia P. Ministra Majątkow Państwa, i po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 27-go Grudnia roku zeszłego, Najwyżej rozkazać raczył: 1) Wydać zawiązującemu się Towarzystwu Zakaukaskiej mechanicznej przędzalni jedwabiu 25 t. r. z kapitału wiejskiego przemysłu kraju Noworossyjskiego, ze wzięciem w zamian ewikicy 25 akcyj tego towarzystwa. 2) Na rachunek tej summy 12,500 r. pożyczyc z kapitału wiejskiego przemysłu Gubernii Tauryckiej, i tyleż, po równej części, z takichże kapitałów Gubernii Ekaterynostawskiej i Chersońskiej. 3) Jeżeli działania towarzystwa pójdą pomyślnie, tedy kapitał ten pozostanie w jego ręku na powszechniej osnovie opłat za akcyje; ale jeżeliby nastąpiła likwidacya, tedy przedewszystkiem ma się uskutecznić całkowita wypłata danych przez skarb pieniędzy, za których całość, w razie ostatecznym, pierwsi założyciele towarzystwa, Półkownik Korpusu Inżynierów Górniczych Soboлевski i Negocyant cudzoziemiec Henryk Graf, obowiązani są odpowiadać własnym swoim prywatnym majątkiem. 4) W takim razie, jeżeliby towarzystwo działało w sposób niezadowolający, skarb zostawuje sobie prawo, po upływie pięciu lat, żądać powrotu całej summy wypłaconej. Ale jeżeliby działania towarzystwa poszły tak pomyślnie, że i przed upływem pięciu lat nie czułoby już potrzeby 25 t. r. udzielonych, w takim razie ogólnemu zebraniu osób akcyje posiadających, zastawuje się prawo powrócenia Rządowi pomienionych 25 t. rub. lub więcej, jeżeliby przed tym czasem akcyje podniosły się w cenie. 5) Ministeryum Majątkow Państwa naznacza od siebie 3 go Dyrektora towarzystwa, który zostając z innemi Dyrektorami na jednakich prawach, będzie obowiązany donosić mu o biegu interesów towarzystwa, dla czego powinno mu bydz zostawione prawo robienia w każdym czasie wyciągów z dzieł i ksiąg towarzystwa. 6) Po przeznaczeniu przez skarb na wydanie 25 t. r., założyciele ze swej strony, pieniędźmi albo rzeczami konieczne potrzebne towarzystwu, natychmiast, przy rozpoczęciu jego działań, wnoszą każdy taką sumę, to jest: 25 t. r. assygnacyami Państwa: Negocyantowi Grafovi, któremu przez Najwyżej utwierdzoną 19-go Października 1837 roku opinią Komitetu PP. Ministrów przeznaczono 100 akcyj za ustąpienie towarzystwu przywileju, dozwala się postawić, w zamian rzeczonych 25 t. r., tyle zaprowadzonych przezeń w Rossyi pęcherzykow jedwabniczych, ile potrzeba do zwijania, na rok 200 pудов jedwabiu, pozostałe zatem przeznaczone Grafovi bilety akcyjne, będą mu wydawane stosunkowie do ogólnej liczby rozdanych akcyj, tak, że położona ich liczba sto będzie mu wydana na rzecz jego, wtedy, kiedy za gotową opłatę będzie rozebrano 300 akcyj, i kiedy on dostarczy towarzystwu tyle machin, ile potrzeba do przędzenia na rok 800 пудов jedwabiu. 7) Dla przyjmowania tych kapitałów, Dyrektorowie wstępują w sprawowanie swych obowiązków i otwierają zarząd towarzystwa, który od tego czasu rozpoczyna swoje działania. — W tymże czasie otwiera się księga dla wpisania nazwisk tych osób, które nabędą akcyje towarzystwa i będą zaprowadzone na ogólnych prawidłach wszystkie księgi dla zapisywania przychodu i rozchodu i inne, nie czekając zupełnego wniesienia pieniędzy za 300 akcyj, jak to początkowie było w zamiarze. 8) Ażeby ułatwić towarzystwu środki do nabycia w południowej Rossyi pęcherzykow jedwabniczych, zapewnia się mu prawo korzystania z pomocy inspektorów nad jedwabnictwem, dopóki skarb będzie posiadał akcyje tego towarzystwa. 9) Z mogącego wpłynąć zysku od udzielonej przez skarb summy, przeznaczają się na rzecz kapitałów przemysłu wiejskiego stosunkowa ilość przypadających do wypłacenia od nich pięciu procentów. Pozostała zatem część dywidendy zastawuje się do rozporządzenia Ministeryum Majątkow Państwa na zachęcenia lub nagrody w przedmiotach jego zawiadywania.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

W ł o c n y.

Neapol, 23-go Stycznia.

Gazeta tutejsza zawiera dokładną wiadomość o odwiedzeniu przez Jego Cesarzką Wysokość Wielkiego Xięcia Następcę Rossyjskiego, muzeum naszego i zakładów naukowych. Ze szczególnem upodobaniem bawił Xiąże w muzeum Burbońskim, w którym, jak wiadomo,

вѣстно хранятся древности откопанныя въ Геркуланѣ и Помпей. Древнія рукописи въ присоединенной къ музею библиотекѣ обратили при томъ особенное вниманіе Цесаревича. Въ честь высокаго гостя, вчера вечеромъ театръ Санъ Карло блистательно иллюминированъ. Весь дворъ былъ при томъ въ большомъ парадѣ, и зданіе это представляло рѣдкое великолѣпное зрѣлище. (A.P.S.Z.)

Франція.

Парижъ, 8-го Февраля.

Г. Персиль Президентъ монетной Коммиссіи и Г. Мютте Генераль-Прокуроръ въ Орлеанѣ, отрешены отъ должностей, такъ какъ они присоединились къ союзу и действовали противу Министерства. — Содержаніе Г-на Персиля простирается въ годъ до 30,000 фр. Въ Совѣтѣ Министерскомъ говорили также, объ отрешеніи Г-на Каальмона, Генеральнаго Директора Государственныхъ Имуществъ; но удержались, потому, что это слишкомъ было бы похоже на удаленіе сего же Депутата во время Министерства Полиньяка.

— Г. П. Бонно Ганнатскій Вице-Префектъ, немедленно по полученіи уведомленія о распусканіи Палаты Депутатовъ, препроводилъ слѣдующее письмо къ Министру Внутр. Дѣлъ: „Г. Министръ. Такъ какъ я нераздѣляю политическихъ мнѣній Министерства, и по сему не могу служить ему при новыхъ выборахъ, то прошу принять мою отставку отъ должности Ганнатскаго Вице-Префекта.“

— Въ одномъ изъ зѣвшихъ журналовъ содержится: „Сегодня навѣрное уведомятъ, что болѣе 20 Префектовъ и 60 Вице-Префектовъ будутъ отрешены отъ должностей одни за то, что не производили достаточнаго вліянія на жителей, другіе, какъ друзья и приверженцы Доктринеровъ. Два присутствовавшіе въ Парижѣ Префекта, будто послѣдовали уже примѣру Г-на Бонно. Число Префектовъ и Вице-Префектовъ приглашенныхъ въ Парижъ простирается до 50. Они ожидаютъ инструкцій и потомъ возвратятся въ свои Департаменты.“

— Между лицами, коихъ будто постановлено удалить отъ должности, упоминаютъ также Г. Дюпена и Виллемана, между тѣмъ кажется ожидаютъ дѣйствій, какія произведетъ мѣра предпринятая въ отношеніи Г-на Персиля.

— *National* вчера на почтѣ и въ редакціи задержанъ, какъ догадываются по причинѣ статьи, которая направлена къ тому, чтобы возбудить страсти и неудовольствія въ войскахъ по поводу Бельгійскихъ дѣлъ.

— Г. Бариллонъ Адвокатъ Парижскихъ судебныхъ мѣстъ, обручается въ будущій понедѣльникъ съ Дженъ Ташеръ де ла Пажери, родственницею Императрицы Жозефины.

— Министерскій журналъ *la Presse* сообщаетъ: „Въ письмѣ полученномъ съ Бельгійскихъ границъ, уведомятъ насъ, что отъ Монса до Шарлруа и особенно въ Бенешъ, находится много людей сомнительнаго вида, которые отправлены туда изъ разныхъ мѣстъ, чтобы составить связи съ Унтеръ-Офицерами Французской арміи. Мы съ точіюю можемъ присовокупить, что въ эту минуту въ Парижѣ и еще гдѣ-то готовится Бонапартистское движеніе, которое вспыхнетъ послѣ выборовъ, если бдительность Правительства неотвратитъ этого.“

— Нѣсколько дней состояніе здѣсь температуры, уже совершенно какъ весною. Вчера термометръ показывалъ 9 град. тепла.

— Два знамени, взятые въ укрѣпленіи Санъ-Жуанъ д'Уллоа, помѣщены вчера въ церкви инвалидовъ. (A.P.S.Z.)

Германія.

Мюнхенъ, 2-го Февраля.

Журналъ путешествія Принца Максимиліана Баварскаго, отданъ уже въ печать. Сочиненіе это будетъ украшено великолѣпными гравюрами, изображающими славные памятники Нубіи, Египта, Палестины, Сиріи и Мальты, а равно прекрасные виды и народныя костюмы. (O.G.D.P.)

Бельгія.

Брюссель, 7-го Февраля.

Сегодняшній Бельгійскій Мониторъ уведомляетъ въ официальной своей части: „Графъ Рехбергъ Уполномоченный Австрійскій и Графъ Зекендорфъ уполномоченный Пруссійскій, съ лицами принадлежащими къ своимъ посольствамъ 6 ч. с. м. оставили Брюссель.“

— Слышно, что бывшіе Министры Гуартъ и Эрнстъ, требовали своей отставки по тому единствен-

зачину сѣ староѣтності, выкопане въ Herculanum i Pompei. Starożytno rękopisma w połączonej z temi zbiorami bibliotece, zwróciły szczególną Jego Wysokości uwagę. Na cześć Wysokiego Gościa, wczora wieczoremъ театръ San-Carlo, najświetniej był illuminowany. Cały dwór przytém był w wielkiej paradzie, i budowała, przedstawiała rzadkie, wspańlate widowisko. (A.P.S.Z.)

Франція.

Парижъ, dnia 8 Lutego.

P. Persil, Prezydent Kommissyi mennicznej, i P. Muttet, Prokurator Jeneralny w Orleans, oddaleni zostali ze swych urzędów, gdyż się przyłączyli do koalicji i działali przeciwko Ministerstwu. — Pensya P. Persil wynosi rocznie do 30,000 fr. Na naradzie Ministerjalnej miała być takż mowa o wydaleniu P. Calmon, Dyrektora Jeneralnego majątności Krajowych, lecz się wstrzymano, gdyż to byłoby zbyt podobnie do wydalenia tegoż deputowanego za Ministerstwu Polignaca.

— P. Bonnault, Podprefekt Gannatu, wraz po otrzymaniu postanowienia rozwiązującego Izbę Deputowanych, przesłał następujący list do Ministra Spraw Wewnętrznych: „Panie Ministrze, Ponieważ nie podzielam zasad politycznych Ministerstwu, a zatem nie mogę mu służyć przy nowych wyborach, proszę więc przyjąć moje uwolnienie od obowiązków Podprefekta Gannatu.“

— W jednym z tutejszych dzienników czytamy: „Za rzecz pewną donoszą dzisiaj, że więcej jak 20 Prefektów i 60 Podprefektów usuniętych będzie; jedni, za to, że niewywierali dostatecznego wpływu na mieszkańców, drudzy, że są przyjaciółmi i stronnikami doktrynerów. Dwaj obecni w Paryżu Deputowani mieli pójść za przykładem P. Bonnault. Liczba powołanych do Paryża Prefektów i Podprefektów, dochodzi 50. Oczekują oni na swoje instrukcje, i potem natychmiast powrócą do swych departamentów.“

— Pomiędzy osobami, które postanowiono wydać, wymieniają takż PP. Dupin i Villemain; tymczasem zdają oczekiwać pierwiej skutku, jaki pociągnie za sobą środek użyty przeciwko P. Persil.

— *National* na pocztę i w redakcyi zatrzymany wczora został, i jak się domyslają, za artykuł, który skierowany był do wzbudzenia afekcyj i nieukontentowania w wojsku dla sprawy Bельгickiej.

— P. Barillon, adwokat sądownictw Paryzkich, zaślubiony ma być w przyszły wtorek z Paulem Tacher-de la Pagérie, krewną Cesarzowej Józefiny.

— W Dzienniku Ministerjalnym *la Presse* czytamy: „List, który otrzymaliśmy od granic Bельгickich, zawiadamia nas, że od Mons do Charlesroi, a szczególnie w Benches, znajduje się wiele ludzi dwuznacznej postawy, którzy posłani tam zostali z różnych punktów, a żeby wejść w związki z Podoficerami Armii Francuskiej. Rozumiemy, iż z pewnością dodać możemy, że w tej chwili w Paryżu i gdzieś jeszcze przygotowuje się Bonapartystowskie poruszenie, które wybuchając ma po wyborach, jeżeli czujność Rządu niezapobieży temu.“

— Temperaturę tu od dni kilku całkiem jest wiosenną. Wczora pokazywał termometr 9 stopni ciepła.

— Dwie chorągwie, zdobyte w twierdzy San Juan d'Ulloa, zawieszone wczora zostały w kopule kościoła inwalidów. (A.P.S.Z.)

Niemcy.

Monachium, 2-го Lutego.

Już się drukuje Dziennik podróży Xięcia Maximiliana Bawarskiego. Dzieło to, ozdobione będzie kosztownemi rycinami, wystawiającemi znaki i pomniki Nubii, Egiptu, Palestyny, Syrii i Malty, tudzież najpiękniejszymi widokami i strojami krajowców. (G.R.A.P.)

Бельгія.

Bruxella, 7 Lutego.

Dzisiejszy Monitor Bельгicki donosi w swej części urzędowej: „Hrabia Rechberg, Pełnomocnik Cesarza Austriackiego i Hrabia Seckendorff Pełnomocnik Króla Pruskiego, z osobami, należącymi do swych legacyj, opuścili d. 6 Bruxellę.“

— Mówią teraz, że oba, dawniejsi Ministrowie Huart i Ernst, jedynie dla tego zażądali swojego uwol-

но, что несогласились въ сочиненіи ноты Г-на фанъ де Вейера къ Лондонской конференціи.

— Генераль фанъ Галенъ состоящій теперь въ Испанской службѣ, уполномоченный Мадридскимъ кабинетомъ къ посольству въ Брюссель и Лондонъ, отправился вчера отсюда чрезъ Остенду въ Лондонъ.

— Распространился вчера слухъ, что говорятъ о новомъ образованіи Министерства въ духъ приступленія къ 24 статьямъ. Говорятъ что Г. Ферд. Мевусъ наименованъ будетъ Министромъ Финансовъ а Г. Брукеръ Министромъ Юстиціи.

8-го Февраля.

Говорятъ теперь съ большою точностію, что Гг. Брукеръ и Мерсиѣ вступятъ въ Министерство.

— Военный Губернаторъ Брюсселя, Генераль Бюзенъ ежедневно имѣетъ аудіенцію у Короля, и это обстоятельство для друзей порядка кажется ручательствомъ, что всѣчески заботятся о сохраненіи въ столицѣ спокойствія.

— Въ лагерѣ Беверлоскомъ извѣстіе объ увольненіи Министровъ Гуарта и Эриста, произвело будто обезпокоивающія движенія и посему говорятъ о перемѣщеніи части войскъ находящихся въ семъ лагерѣ. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Открытие Парламента. Королевское засѣданіе 5 Февраля. Въ 2 часа по полудни Королева въ большомъ парадѣ отправилась въ Верхній Парламентъ, для открытія нынѣшнихъ засѣданій. Когда Ораторъ Нижней Палаты, съ многими членами прибылъ къ рѣшеткѣ, Королева прочла слѣдующую тронную рѣчь:

„Милорды и Господа!

„Радуюсь видя опять собравшихся васъ въ Парламентъ. Я особенно имѣю нужду въ совѣтѣ вашемъ и пособіи въ то время, когда многіе очень важные предметы, требуютъ вашего строгаго и благоразумнаго вниманія. — Я безпрестанно получаю отъ Иностранныхъ Державъ удовлетворительныя увѣренія въ ихъ желаніяхъ, сохранить къ вамъ дружественныя отношенія. — Съ Австрійскимъ Императоромъ Я заключила торговый трактатъ, который какъ надѣюсь, облегчитъ и распространитъ торговлю моихъ подданныхъ съ подданными Императора. — Въ подобномъ же смыслѣ Я заключила трактатъ съ Султаномъ, имѣющій цѣлю, поставить въ лучшее и вѣрнѣйшемъ состояніи торговыхъ отношеній между моимъ Государствомъ и Турецкою Имперіею. — Я приказала предложить вамъ списки этихъ трактатовъ. — Совокупно съ Австріею, Франціею, Пруссіею и Россіею, Я вступила въ переговоры для окончательнаго разрѣшенія споровъ между Голландіею и Белгіею. Окончательный мирный трактатъ, основанный на прежнихъ опредѣленіяхъ, къ которымъ приступили обѣ стороны, предложенъ по силѣ сего Голландскому и Белгійскому Правительству. Я съ удовольствіемъ уведомлю васъ, что Голландское Правительство съ своей стороны уведомило уже конференцію о принятіи сего трактата, и надѣюсь что подобное уведомленіе со стороны Белгійскаго Правительства, прекратитъ сіи безпокойства, которыя непрямѣнно произошли отъ настоящаго нерѣшительнаго состоянія сихъ дѣлъ. Согласіе пяти союзныхъ державъ доставляетъ удовлетворительное ручательство въ сохраненіи мира. — Сожалю, что непрерывается въ Испаніи междоусобная война, которая требуетъ постояннаго и неослабнаго моего вниманія. — Возникшія несогласія были поводомъ, что посланникъ Мой уѣхалъ отъ Тегеранскаго двора. Однако Я надѣюсь что удовлетворительное устраненіе сихъ несогласій, возобновитъ мои отношенія въ Персіи по прежнему дружественному порядку. — Обстоятельства находящіеся въ связи съ симъ споромъ, принудили Генераль-Губернатора Индіи употребить мѣры для защиты Англійскихъ дѣлъ въ сей части свѣта и принять обязательства, для исполненія коихъ могутъ быть нужны военныя дѣйствія. На сей конецъ сдѣланы приготовленія, которыя могутъ быть достаточны, чтобы сопротивиться нападенію откуда бы оно ни послѣдовало и сохранить ненарушимыми мои владѣнія на востокѣ. — Преобразование и улучшеніе муниципальныхъ обществъ въ Ирландіи, необходимо нужны для пользы сей части моего Государства. Равно необходимо, чтобы вы занялись дальнѣйшимъ производствомъ и усовершенствованіемъ тѣхъ мѣръ, которыя предложены къ употребленію церковными Коммиссарами Англіи, для увеличенія круга дѣйствій господствующей церкви и упроченія

ніенія, же сія непорозуміли в утѣженіи ноты P. van de Weyer, do Konferencyi Londyńskiej.

— Jenerał van Hallen, który zostaje teraz w służbie Hiszpańskiej i wysłany został z misją gabinetu Madyryckiego do Belgii i Anglii, wyjechał zjad wczora przez Ostendę do Londynu.

— Rozbiegła się wczora pogłoska, że jest mowa o utworzeniu nowego Ministeryum w duchu przystąpienia do 24 artykułów. Mówią, że P. Ferd. Meens mianowany będzie Ministrem Skarbu a P. Brouckere Ministrem Sprawiedliwości.

Dnia 8-go.

Mówią teraz z większą pewnością, że PP. Brouckere i Mercier, wejdą do Ministeryum.

— Gubernator Wojenny Bruxelli, Jenerał Buzen, miewa codziennie u Króla, audyencye, co przyjaciółom porządku zdaje się bydź rękojmnią, że się nie zaniedbaje dla utrzymania spokojności w stolicy.

— W obozie Beverloo, wiadomość o uwolnieniu Ministrów Huart i Ernst, sprawiła niejaki niepokójne poruszenia i mówią dla tego o przeniesieniu części wojsk znajdujących się w tym obozie. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Zagajenie Parlamentu. Posiedzenie Królewskie, 5-go Lutego. O godzinie 2-jej po południu Królowa w wielkiej parady udala się do Izby Wyższej, dla zagajenia tegorocznych posiedzeń Parlamentu. Gdy mówca Izby Niższej, towarzyszony przez wielu Członków tej Izby zbliżył się do krątek, Królowa przeczytała następującą mowę tronową:

„Mylordowie i Mości Panowie.

„Cieszę się, że znowu widzę W Panów zgromadzonych w Parlamencie. Zależy Mi szczególnie na zasięgnięciu Rady W Panów i pomocy w tym czasie, kiedy wiele wielkiej wagi przedmiotów, wymaga ściślej i rozważnej W Panów baczości. — Od obcych Mocarstw nieprzestaję otrzymywać zaspakajających zapewnień ich życzenia, zostawiania z nami w przyjacielskich stosunkach. Z Cesarzem Austriackim zawarłam traktat handlowy, który, jak się spodziewam, rozszerzy i ułatwi handel moich poddanych z poddanymi Cesarza. — Podobnego rodzaju traktat zawarłam z Sułtanem, którego jest celem postawienie na lepszej i pewniejszej stopie stosunków handlowych między moim Państwem a Turcyą. Rozkazałam, ażeby kopie tych traktatów przełożone były W Panom. — W związku z Austryą, Francją, Prussami i Rosyą, rozpoczęłam układy względem ostatecznego rozstrzygnięcia sporów pomiędzy Hollandyą a Belgią. Ostateczny traktat pokoju, zasadzony na dawniejszych postanowieniach, do których obie przystąpiły strony, przełożony podług tego został Rządowi Hollenderskiemu i Belgickiemu. Mam ukontentowanie zawiadomić W Panów, że Rząd Hollenderski ze swojej strony, uwiadomił już Konferencyą o przyjęciu tego traktatu, i spodziewam się, że podobne uwiadomienie i ze strony Rządu Belgickiego położy koniec tym niepokojnościom, które terazniejszy niepewny stan okoliczności, koniecznie sprowadzić musiał. Zgoda pięciu sprzymierzonych Mocarstw, jest rękojmnią zaspakajającego bezpieczeństwa w utrzymaniu pokoju — Boleję nad nieustającą wojną domową w Hispanii, która wymaga mojej pilnej i nieustannej baczości. — Niezgody zaś, które spowodowały, że Poseł mój oddalił się ode Dworu Teherańskiego. Mam jednak nadzieję, że zaspakajające ułatwienie tych niezgod, dozwoli przywrócenia moich stunków w Persyi, na dawniejszą przyjacielską stopę. — Okoliczności, będące w związku z tym sporem, spowodowały Gubernatora Jeneralnego Indyi, przedsięwziąć środki do obrony w tej części świata interesów Anglii, i przyjąć zobowiązania, których wypełnienie może uczynić potrzebnymi operacye wojenne. Na ten koniec uczynione zostały przygotowania, które byłyby dostatecznymi dla oparcia się napadowi skądbykolwiek mógł nastąpić, i dla utrzymania nietykalności moich posiadłości na Wschodzie. — Reforma i ulepszenia korporacyi municypalnych Irlandyi, są istotną potrzebą dla dobra tej części mojego Państwa. Również koniecznem jest, ażebyście się W Panowie zajęli dalszą kontynuacyą i uzupełnieniem tych środków, które są polecane przez Kommissarzy kościelnych Anglii, ażeby powiększyć działalność kościoła panującego i utwierdzić władzę jego nad miłośnością i poszanowaniem mojego ludu. Mocniejsze działanie praw, oraz prędszy i pewniejszy wymiar sprawiedliwości, są najwyższej wagi dla pomyślności dobra publicznego, i jestem pewną, że się najpilniej i najgorliwiej zajmiecie rozpatrzeniem tych środków, które

ея власти при любви и уваженіи Моего народа. — Сильнѣйшее дѣйствіе законовъ а также скорѣйшее и вѣрнѣйшее судопроизводство, очень важны для благоденствія народа, и Я увѣрена, что вы прилѣжите и усердіе займетесь разсмотрѣніемъ мѣръ, которыя вамъ будутъ предложены для достиженія сей благодѣтельной цѣли.”

„Господа Члены Нижней Палаты.

„Я приказала составить годичные отчеты и предложить вамъ. — Благопріятствуя правиламъ бережливости, которую стараюсь Я ввести во все отрасли Государства, управленія, Я почитаю однако обязанностію, поручить вамъ нещадно приличнымъ образомъ о нуждахъ общественной службы. Я твердо надѣюсь на вашъ законный образъ мыслей и патриотизмъ, что вы упрочите дѣйствіе тѣхъ учреждений и заведеній, которыя составляютъ существеннѣйшее условіе силы и безопасности Государства.

„Милорды и Господа! Къ великому моему удовольствію, могу увѣдомить васъ, что во всемъ округѣ моихъ Востъ-Индскихъ владѣній, определенное закономъ время для окончательнаго и совершеннаго освобожденія Негровъ въ слѣдствіе актовъ колониальнаго законодательства гораздо прежде наступило, и что переходъ отъ прежней системы рабства къ совершенной свободѣ, одѣланъ безъ нарушенія общественного порядка и спокойствія. Я несомнѣваюсь, что всякая мѣра, какая могла бы быть нужною, для доставленія полнаго дѣйствія сей великой и благодѣтельной перемѣны, обратитъ на себя ваше заботливое вниманіе. — Съ душевнымъ прискорбіемъ Я должна васъ увѣдомить, что провинція Нижней Канады опять взбунтовалась и что Верхняя Канада потерпѣла непріятельское нападеніе со стороны нѣкоторыхъ скитающихся жителей Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатовъ. Эти нарушенія общественного мира, скоро прекращены храбростію моихъ войскъ и законнымъ образомъ мыслей моихъ Канадскихъ подданныхъ. Президентъ Соединенныхъ Штатовъ воззвалъ обывателей Unii, чтобы они воздержались отъ поступка, столь несходнаго съ дружественными отношеніями, существующими между Великобританіею и Соединенными Штатами. Я приказала представить вамъ свѣдѣніе о всѣхъ этихъ предметахъ, и Я предлагаю внимательному вашему разсмотрѣнію нынѣшнее состояніе сихъ провинцій. Я съ точностію полагаюсь, что вы поддержите непреложное мое постановленіе, сохранить власть моей короны, и надѣюсь, что благоразуміе ваше приметъ тѣ мѣры, которыя могутъ обезпечить для сихъ частей моего Государства благодѣныя внутренняго покоя, и все выгоды собственныхъ ихъ великихъ естественныхъ источниковъ. — Съ прискорбіемъ узнала Я объ упорныхъ стремленіяхъ, дѣлаемыхъ въ нѣкоторыхъ частяхъ моего Государства, чтобы моихъ подданныхъ возбудить къ неповиновенію и сопротивленію законамъ, и внушить опасныя и противозаконныя попытки. Въ уничтоженіи всѣхъ подобныхъ покушеній, Я полагаюсь на дѣятельность законовъ, къ которымъ ваушать уваженіе будетъ моею обязанностію, на здравый разсудокъ и хорошій образъ мыслей Моего народа, на его приверженность къ справедливости и на его отвращеніе къ насиліямъ и безпорядкамъ. — Съ полною довѣренностію Я препоручаю все эти великія дѣла вашему благоразумію и молю Всевышняго, чтобы низпослалъ свою помощь и благословеніе вашимъ совѣтамъ.”

Лондонъ 5-го Февраля.

Молва, что Графъ Гренвиль возвратился изъ своего посольства въ Парижъ, въ газ. *Globe* почитается неосновательною; напротивъ, этотъ журналъ говоритъ, что можетъ быть скоро будетъ отозванъ изъ Лондона Графъ Себастьяни.

— Людвикъ Наполеонъ въ сопровожденіи Графа Персинья вчера вечеромъ изъ Графства Варвикъ опять сюда возвратился.

— Португальскій первый Министръ, Виконтъ Са да Бандейра, получилъ отъ Короля Французовъ большой крестъ Почетнаго Легіона. (A.P.S.Z.)

— Въ новоизданномъ сочиненіи Г-на Монгомери Мартенъ о *Англійскихъ колоніяхъ*, показано, что Англія имѣетъ 71 владѣніе за моремъ, изъ числа коихъ пріобрѣтена прежде всѣхъ (въ 1583 году) Новая земля, а послѣднее пріобрѣтеніе Англіи есть Оденъ, купленный въ минувшемъ году Индѣйскою компаніею. Пространство земли принадлежащее Англійскимъ колоніямъ, почти вчетверо болѣе Англіи и составляетъ 2,119,708 кв. миль, а народонаселеніе простирается до 100,752,115 душъ, въ числѣ коихъ только 2,095,229 Европейцевъ христіанской религіи, половина протестантовъ, половина католиковъ. Изъ цѣлѣнныхъ народовъ считается до 26 милліоновъ Магометанъ, остальное число принадлежитъ къ почти-

пржезоные W Panom bydz mają, dla osiągnięcia tego dobrego celu”.

„Моѣи Panowie Członkowie Izby Niższej.

„Rozkazałam, ażeby ułożone i podane zostały W Panom obrachunki roczne. — Przychylna zasadam oszczędności, którą usiłuję wprowadzić do każdej gałęzi zarządu Państwa, czuję się jednakże obowiązana, polecić W Panom troskliwości potrzeby służby publicznej, i opatrzenie w sposób przyzwoity. Mocno się spodziewam po W Panom prawym sposobie myślenia i po W Panom patriotyzmie, że w zupełności utrwalicie działanie tych za-prowadzeń i zakładów, które dla potęgi i bezpieczeństwa kraju, koniecznym są warunkiem.”

„Miloradowie i Mości Panowie! Wielkiem jest dla mnie ukontentowaniem, że mogę zawiadomić W Panom, iż w całym obrębie moich posiadłości Zachodnio-Indyjskich, zakreślony przez prawo termin do ostatecznej i zupełnej emancypacji Negrów, wcześniej nadszedł, i że przejście z dawniejszego systemu niewolnictwa do zupełnej swobody, nastąpiło bez nadwergżenia publicznego porządku i spokojności. Wszelki środek, jakiby mógł być potrzebnym, dla nadania zupełnego skutku tej wielkiej i dobroczynnej zmianie, zwróci, nie wątpię, troskliwą uwagę W Panów. — Zgłębokim żalem muszę donieść W Panom, że Prowincya Niższej Kanady znowu uległa zaburzeniom i że Wyższa Kanada doświadczyła napadów ze strony pewnych waleśujących się mieszkańców Stanów-Zjednoczonych Ameryki Północnej. Zaburzenia te pokoju powszechnego, prędko przytłumione zostały walecznością wojsk moich i prawym sposobem myślenia moich Kanadyjskich poddanych. Prezydent Stanów Zjednoczonych wezwał obywateli Unii, ażeby się wstrzymali od postępowania, które tak jest niezgodne ze stosunkami przyjacielskimi, istnjącymi pomiędzy Brytanią-Wielką a Stanami Zjednoczonymi. Rozkazałam, ażeby W Panom udzielona była zupełna o wszystkich tych przedmiotach wiadomość, oraz polecam ściślejsz W Panom rozważyć obecny stan tych prowincyj. Rozumiem, że W Panowie we-przecie mnie w mojem mocnem postanowieniu utrzymania powagi Korony Mojej, i spodziewam się, że mądrość W Panów przedsięweźmie te środki, jakie bytyby najwłaściwsze do zabezpieczenia tym częściom mojego Państwa dobrodziejstw wewnętrzного pokoju, i całej korzyści ich własnych wielkich naturalnych źródeł. — Z boleścią dowiedziałam się o upornych dążeniach, czynionych w niektórych częściach kraju, dla podburzenia poddanych moich do nieposłuszeństwa i oporu przeciwko prawu, i pobudzenia ich do niebezpiecznych i nieprawych zamachów. W zniszczeniu wszystkich podobnych zamysłów, polegam na dźelnosci prawa, któremu zapewnić poważenie, moim będzie obowiązkiem, na zdrowym rozsądku i dobrym sposobie myślenia mojego ludu, na jego przywiązaniu do zasad sprawiedliwości i na jego wstręcie od gwałtowności i nieporządków. — Pełna zaufania poruczam wszystkie te wielkie interesa mądrości W Panów i błagam Wszechmocnego Boga, ażeby radom W Panów użytych swej pomocy i błogostawieństwa.” (A.P.S.Z.)

Londyn, dnia 5-go Lutego.

Pogłoskę, że Hrabia Granville, odwołany ze swego poselstwa w Paryżu, uważa *Dziennik* Ministerjalny *Globe* za bezzasadną; przeciwnie *dziennik* ten donosi o bliżkiem odwołaniu Hrabiego Sebastiani.

— Ludwik Napoleon, w towarzystwie Vice-Hrabiego Persigny, wczora wieczorem powrócił tu z Hrabstwa Warwick.

— Pierwszy Minister Portugalski, Vice-Hrabia Sada-Bandeira, otrzymał od Króla Francuzów Wielki Krzyż Orderu Legii Honorowej.

— Czytamy w świeżo wydanem dziele: *O osadach Angielskich*, przez P. Montgomery Martin, że Wielka Brytania ma obecnie 71 posiadłości zamorskich, z których najdawniejszą, bo w roku 1583 nabytą, jest Newfoundland, a najnowszą Oden, w roku zeszłym kupioną przez Kompanią indyjską. Różlegość osad, wynosi prawie 4 razy tyle, co Anglia, to jest: 2,119,708 mil kwadr., a ludność 100,752,115 dusz; pomiędzy temi jest tylko 2,095,229 europejczyków, wyznających religią chrześciańską, w połowie protestantów, a w połowie katolików. Z ludzi kolorowych jest przeszło 26 milionów Mahometanów, pozostała ilość składa się z wyznawców Hinduanizmu i pogan. Siła wojskowa w osadach po większej części złożona z milicyi, wynosi

таталямъ Инду и къ идолопоклонникамъ. Войска въ колоніяхъ, состоящія по большей части изъ миліи, составляютъ всего 453,199 чел. Расходы на колоніи простираются до 25,000,000 ф. ст., изъ числа коихъ 23 мил. получается съ сихъ же колоній а 2 мил. прибавляетъ Англія. Казенная и частная собственность въ колоніяхъ, оцѣнена 2,443,150,000 ф. ст. На расходы по части Народнаго Просвѣщенія Правительство отпускаетъ только 119,000 ф. ст., за то частныя лица содѣйствуютъ въ этомъ Правительству добровольными приношеніями.

— Манчестерское общество недовольныхъ существующими постановленіями о зерновомъ хлѣбѣ, отправило въ Лондонъ трехъ Депутатовъ, которые дождутся въ столицѣ внесенія въ Парламентъ билля о зерновомъ хлѣбѣ. (О.Г.Ц.П.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 27-го Января.

Quotidienne уведомила изъ Мадрита, что Королева Правительница намѣрена вступить въ переговоры, на счетъ бракосочетанія Донны Изабеллы съ Принцемъ Астурійскимъ (сынъ Донъ-Карлоса); Эспартеро особенно старается привести въ исполненіе сїи переговоры. Г. Кальветъ частный Секретарь Королевы Правительницы, будто отправился въ главную квартиру Донъ-Карлоса, чтобы тамъ поговорить объ условіяхъ такового договора. *Quotidienne* въпрочемъ кажется неочень вѣрить этому извѣстію.

(съ Испанскихъ границъ.)

По словамъ *Phare de Bayonne*, Донъ-Карлосъ далъ приказаніе, преслѣдовать безпardonно Муягористовъ. Приказъ этотъ строжайше будетъ исполненъ и между прочимъ въ Лезакъ Муягористы несмотря на убедительную просьбу жителей разстрѣляны.

— Когда два Британскихъ члена Парламента, которые какъ извѣстно ѣздили съ нѣкотораго времени по Бискайскимъ провинціямъ, прощались съ Донъ-Карлосомъ онъ подарилъ имъ драгоценное оружіе, выдѣланное на Карлистскихъ заводахъ.

— Уведомляютъ изъ Байонны отъ 2-го Февраля: „Нѣсколько уже дней непрерывно падающій снѣгъ прекратилъ всѣ сообщенія. Въ Толозѣ носился слухъ, что Ген. Эспартеро съ своимъ войскомъ оставилъ Миранда дель Эбро и выступилъ въ Витторію. Марото наблюдающій за его движеніями вышелъ изъ Сальветерри для осажденія ливіи отъ Арлабана до Виллереала.

— Въ *Sentinelle des Pyrenées* содержится: „Морская сила Донъ-Карлоса, которая состояла недавно изъ нѣсколькихъ только тринкадуръ, ежедневно увеличивается. Провинціи Алавы, Гвинускоа и Наварра, вооружили на счетъ свой нѣсколько новыхъ суденъ, которые стоятъ теперь въ малыхъ Карлистскихъ портахъ, и, по письмамъ изъ Бильбао, они въ состояніи сразиться съ Испанскими пароходами находящимися въ Бискайскомъ заливѣ.“ (A.P.S.Z.)

СМѢСЬ.

Изобрѣтенный способъ передавать предметы посредствомъ Камера-обскуры.

Г. Араго, представилъ на засѣданіи Парижской Академіи наукъ, 7-го Января сего года, олюбопытномъ изобрѣтеніи Г. Дагера, занимающемъ съ нѣкотораго времени всѣхъ, въ особенности ученыхъ и художниковъ. Изобрѣтеніе сие, говоритъ Г. Араго, было изложено такъ неясно, что самъ изобрѣтатель не долженъ бы на это согласиться. Посему не излишнимъ будетъ представить Академіи подробное описаніе сего удивительнаго открытія. Извѣстно, съ какою строгою отчетливостію камера-обскура представляетъ зрителю всѣ подробности видовъ. Открытіе же Г-на Дагера состоитъ въ томъ, что онъ успѣлъ, это вѣрное изображеніе предметовъ природы или искусства, со всѣми оттѣнками ихъ и подробностями, со всею точностію формъ, перспективы и постепенности тѣней, передать на бумагѣ. Не смотря на величину вида, изобрѣтателю не нужно болѣе 10 минутъ или четверти часа времени, для начертанія такового. Такъ какъ въ этомъ удивительномъ производствѣ, дѣйствуетъ единственно солнечный свѣтъ, то соразмѣрно тому, чѣмъ яснѣе или пасмурнѣе день, дѣло идетъ скорѣе или медленнѣе. Такимъ образомъ, Г-нъ Дагеръ, находясь на „Pont des Saints-Pères“ въ состояніи нарисовать всю Луврскую галерею, со всѣми ея принадлежностями, а стоя на „Pont de l'Archevêché“, снять видъ церкви Пресвятой Богородицы. Въ изображеніи семъ не будетъ пропущено ни малѣйшаго предмета: въ немъ переданы будутъ и свѣ-

453,199 глѣвъ. Выдатки на utrzymanіе tych licznych posiadłości dochodzą rocznic do 25,000,000 funt. szter.; z tych dostarczają one same 23 miliony a dwa miliony dopłaca Anglia. Własność rządowa i prywatna w osadach oszacowana jest na 2,443,150,000 funt. szter. Na publiczne oświecenie wydaje rząd tylko 119,000 funt., lecz dobroczynność prywatnych przychodzi mu w pomoc.

— W Manchester, zgromadzenie przeciwników istniejących praw zbożowych, wysłał z grona swego trzech deputatów do Londynu, którzy tak długo tam bawić będą, dopóki bil zbożowy nie zostanie wniesiony do parlamentu. (G.R.K.P.)

HISZPANIA.

Мадридъ, 27-го Стycznia.

Quotidienne donosi zъ Мадрыту, że Królowa Regentka zamierza wejść w układy względem zaślubienia Donny Izabelli, z Xięciem Asturyi (synemъ Donъ Karlosa); Espartero szczególnie stara się doprowadzić te układy do skutku; P. Calvet, Sekretarzъ prywatny Królowej Regentki, wyjechać miał do głównej kwatery Donъ Karlosa, dla pomówienia tam o warunkachъ tego układu. Zresztą i sama *Quotidienne* zdaje się niedawać wielkiej wiary tej wiadomości.

(Od granic Hiszpańskich.)

Podługъ *Phare de Bayonne*, Donъ Karlosъ wydał rozkazъ, nie czynić Muñagorristomъ żadnego oszczędzenia. Rozkazъ ten zъ największą wypełnia się surowością, i pomiędzy innemi rozstrzelany został Muñagorista w Lesaca, pomimo usilnej prośby za nimъ mieszkańców.

— Gdy obadwaj Angielscy członkowie Parlamentu, którzy, jakъ wiadomo, bawili od niejakiego czasu wъ prowincjachъ Biskajskich, byli na pożegnaniu u Donъ Carlosa, otrzymali odъ niego wъ podarunku broń kosztowną, wyrobioną wъ fabrykachъ Karolistowskich.

— Donoszą zъ Bayonny pod d. 2 Lutego: „Odъ dni kilku bezustannie sніegъ padający, przerwałъ wszelkie komunikacye. Wъ Tolozie biegną pogłoski, że Jenerałъ Espartero ze swoimъ wojskiemъ opuściłъ Miranda del-Ebro i wymaszerowałъ do Vittoryi. Maroto, który bacznie postrzega poruszeń jego, wyszedłъ natychmiastъ zъ Salvatierra dla osadzenia linii odъ Arlaban do Villareal.

— Wъ *Sentinelle des Pyrenées* czytamy: „Marynarka Donъ Carlosa, która składała się niedawno zъ kilku tylko trynkadur, powiększa się codziennie. Prowincye Alava, Guipuzcoa i Navarra, uzbroiły swoimъ kosztemъ znaczną liczbę statkówъ, które się znajdują teraz wъ małychъ portachъ Karolistowskichъ i podługъ listówъ zъ Bilbao, wysmienicie byliby wъ stanie zmierzyć się zъ parochodami Hiszpańskimi, znajdującymi się wъ zatoce Biskajskiej. (A.P.S.Z.)

ROZMAITOŚCI.

Wynalazekъ utrwalenia obrazówъ wъ ciemnicy (Camera obscura).

P. Arago donosił, na posiedzeniu Akademii umiejętności wъ Paryżu, d. 7 Stycznia r. h. o piękнімъ odkryciu P. Daguerre, którymъ się świat, sztukmistrze i uczeni odъ niejakiego czasu żywo zajmują. Odkrycie to, powiada P. Arago, było wъ niedokładnychъ wyrazachъ zwiastowanemъ, takъ, że samъ wynalazca przystąpiłъ na nie nie powinien. Nie odъ rzeczy więc będzie, dać Akademii opisъ szczegółowy tego zadziwiającego wynalazku. Wiadome są każdemu skutki ciemnicy (*Camera obscura*) i dokładność, zъ jaką przedmioty zewnętrzne, przezъ soczewkę oddaje. O odkryciu przeto P. Daguerre nie można dać lepszego wyobrażenia, jakъ gdy się powie, że mu się udało, ten takъ prawdziwy rysunekъ, to takъ wierne przedstawienie przedmiotówъ naturalnychъ lub sztucznych, ze wszystkimi kolorówъ odcieniami, delikatnością linii, ścisłą dokładnością kształtówъ, perspektywą i różnego cieniowania światła, na papierze ustalić. Jakkolwiek obrazъ byłby wielkimъ, do wykonania go nie potrzebuje wynalazca, jakъ tylko 10 minutъ lub kwadransъ czasu, stosownie do jasności dnia. Ponieważ światło samo jestъ czynnymъ wъ tymъ cudownymъ wizerunku działaczemъ, przeto podługъ stopnia swego natężenia, prędzej lub powolniej działa. Tymъ sposobemъ P. Daguerre, stojącъ na *Pont des Saints-Pères* jestъ wъ stanie ogromną galerią Luwru, ze wszystkimi jej szczegółami skrzęślić, równie jakъ zъ *Pont de l'Archevêché*, kościół P. Maryi. Żadenъ przedmiotъ, żadenъ widokъ natury i rzeczy nie jestъ tu pominięty: ranekъ, ze swoją świe-

жестъ утра, и дневный свѣтъ, и сумерки, и меланхолическая пасмурность ненастного дня. На этомъ удивительномъ рисункѣ, цвѣта передаются со всею отчетливостію въ измѣненіи и постепенности тѣней, какъ на эстампахъ, дѣлаемыхъ акватинтою. Какой же Г. Дагеръ, употребляетъ способъ къ этому феномену? Все выше изложенное возбуждаетъ любопытство. Если намъ не извѣстенъ способъ, употребляемый Г-мъ Дагеромъ и если Г-нъ Араго не могъ узнать тайны изобрѣтателя, то, по крайней мѣрѣ, можно объяснить начала, на которыхъ основано это изобрѣтеніе, представляющее съ перваго взгляда непонятнымъ. Извѣстно, что въ нынѣшней химіи есть вещества, которые имѣютъ свойство измѣнять цвѣтъ отъ дѣйствія свѣта; однимъ изъ такихъ веществъ есть хлорическое серебро (*chlorure d'argent*). Если напитанную имъ бумагу подвергнуть въ нѣкоторыхъ пунктахъ дѣйствію солнечныхъ лучей и закрыть прочія мѣста, то можно, посредствомъ различныхъ тѣней, какія принимать будутъ открытыя и закрытыя части бумаги, сдѣлать на ней картину. На семъ-то, кажется, основанъ, Г-нъ Дагеръ, послѣ долгихъ и неутомимыхъ изысканій, достигъ трудной своей цѣли, которая бывъ теперь увѣнчана полнымъ успѣхомъ, представляетъ изобрѣтеніе Г-на Дагера столь простымъ и столь удобнымъ для каждаго къ исполненію, что онъ опасаться долженъ, дабы при введеніи въ употребленіе изобрѣтеннаго имъ способа, не лишиться плодовъ своихъ усилій. Испрошеніемъ на то особой привилегіи, не возможно оградить неприкосновенности его открытія потому, что колы скоро сдѣлается оно извѣстнымъ, то уже всякому легко будетъ онымъ заниматься. По сему уваженію, Г-нъ Араго предлагалъ Министру назначить изобрѣтателю приличное награжденіе. Оно безъ сомнѣнія будетъ ему назначено, колы скоро вѣсь подробности его открытія подтвердятся результатами, порученными разсмотрѣнію Г-на Араго. Г-нъ Бюгъ изъяснилъ также удивленіе свое по случаю сего новаго изобрѣтенія, которое находитъ онъ еще болѣе важнымъ, сравнивая его съ физическою ретиною, столько же чувствительною, какъ и ретина нашихъ глазъ.

О семъ занимательномъ предметѣ сообщаемъ еще здѣсь нѣкоторыя подробнѣйшія свѣдѣнія, почерпнутыя изъ Аугсбургской газеты: „Изображеніе предметовъ передаютъ съ такою вѣрностію, что картины, разсмотрѣнныя, въ увеличительное стекло, представляютъ даже самыя мелкія, для простаго глаза непримѣтныя подробности, подобно тому, какъ зрительная труба показываетъ на подлинныхъ предметахъ, все то, чего простымъ глазомъ не возможно разсмотрѣть въ нѣкоторомъ разстояніи. Следовательно это не есть подражаніе, подобіе, но сущая, живая истина, такъ, что на будущее время, путешественнику не нужно умѣть рисовать, чтобы имѣть рисунки памятниковъ и видовъ, лучше тѣхъ, кои могъ бы списать искуснѣйшій живописецъ. Относительно пейзажей, способъ сей не удобенъ потому, что деревья выходятъ не совсѣмъ вѣственно, частію отъ того, что зеленые солнечные лучи, вѣроятно не такъ сильно дѣйствуютъ на вещество, которымъ покрывается бумага, а частію потому, что листья деревьевъ и при малѣйшемъ вѣтрѣ всегда шевелятся, и это конечно мѣшаетъ полнотѣ эффекта; но что касается зданій, произведеній искусства, горъ, перспективъ, то способъ сей есть безподобный. Въ примѣненіи онаго къ портретамъ, встрѣчается неудобство въ томъ, что глаза оригинала, при безпрестанномъ ихъ движеніи, выходятъ неавѣственно; но копія картинъ дѣлаются превосходно и могутъ вполне замѣнять эстампы. Употребленіе сего способа по части учебной, введено безъ сомнѣнія будетъ прежде всего для передачи микроскопическихъ предметовъ, и въ особенности разныхъ видовъ насекомыхъ, которые отнынѣ естественныя испытатели разсмотрѣвать могутъ безъ утомительнаго труда и разстройства зрѣнія, неизбежнаго при составленіи рисунковъ по микроскопу. Сверхъ того, открытіе сіе можетъ быть примѣнено въ безчисленныхъ случаяхъ; и такъ, еслибы на примѣръ, удалось передавать предметы, вмѣсто мѣдной доски, прямо на бумагѣ, то можно бы надѣяться, что со времени вмѣсто гравюръ, можно будетъ составлять со всею точностію цѣлыя коллекціи снятыхъ съ природы видовъ. Говорятъ, что Г-нъ Дагеръ намѣренъ на этихъ дняхъ открыть выставку своихъ картинъ. Графъ Демидовъ хотѣлъ приобрести отъ него этотъ секретъ, но Г-нъ Дагеръ на то не рѣшился; онъ желаетъ, чтобы открытіе его было достояніемъ не одного любителя, но всей Европы.“ (О.Г.Ц.П.)

жестію, равнѣе какъ живое свѣтло дневное и мрокъ вѣчно, или тебѣ меланхолическая поспѣшность поры дѣдъ-стей, схватить сія дая. Въ томъ особливѣмъ рисункѣ (*gravure*) колоры oddane są modyfikacyami cieni i nieznaczniem stopniowaniem, jakъ въ рисункѣ акватинтовомъ. Jakiegoż więc P. Daguerre używa sposobu do sprawienia tego rodzaju cudu? Cośmy dotąd powiedzieli, wzbudzać musi ciekawość. Nie znamy tej manipulacyi, ani też P. Arago nie mógł tajemnicy wynalazcy zbadać. Można jednakъ łatwie dać tego wyobrażenie, aby pojęciu przystępnymъ uczynić to, co na pierwszy rzut oka niepojętymъ być się zdaje. Dzisiejsza chemia posiada pewne istoty, mające własność zmieniania koloru od światła, taką jest właśnie jedna z kombinacyi srebrowa, którą chlorkiemъ srebrowa (*chlorure d'argent*) zowią. Dla tego wystawując zaprawiony nią papier w niektórychъ punktachъ na działanie światła, gdy tymczasemъ inne punkta są zasłonięte, można przez rozmaite cieniowanie, jakie części oświecone i od wpływu światła zakryte przyjmować będą, pewny rysunekъ uskutecznić. Na tej to, zdaje się, zasadzie, P. Daguerre, od latъ wielu wytrwale i umiejętnie pracując, dopiąłъ nareszcie trudnego swego celu, który, gdy teraz jest osiągnięty, gdy musi się udać, ów przez światło sprawiony skutekъ niezatały mu czynić, manipulacya P. Daguerre zdaje się być takъ prostą, takъ dla kaźdego przystępną, że w produkowaniu swego odkrycia, lękać się musi o postrządanie owocu swychъ pracъ i usiłowańъ Patent wynalazku nie mógłby mu zabezpieczyć własności myśli, którą kaźdy sam, skoro ją razъ zna, wykonać może. P. Arago przeto proponowałъ niejako Ministrowi, stosowne wynagrodzenie dla P. Daguerre. Weźmie to zapewne skutekъ, jeśli wszystkie szczegóły manipulacyi tymъ wypadkomъ odpowiedzą, które pod sądъ P. Arago oddane były. P. Biotъ również oświadczyłъ podziwienie z tego odkrycia, które tѣмъ znakomitszymъ znajduje, że porównywa je z retyną fizyczną, równie czułą, jakъ retyna naszego oka.

O tymъ zajmującymъ przedmiocie, udzielamy tu jeszcze niektóre dalsze szczegóły, z Gazety Powszechnej Auspurgskiej wyjęte: „Rysunekъ przedmiotówъ jestъ takъ doskonały, że obrazy, przez szkło powiększające uważane, najdrobniejsze nawet szczegóły, przed gotemъ okiemъ ukryte, wystawują, podobnie jakъ luneta daje dostrzegać na prawdziwychъ przedmiotachъ szczegóły, których gołe oko nie dojrzałoby w odległości. Otrzymuje się więc nie naśladowanie, ale istną, żywą prawdę, takъ, że na przyszłość podróżny nie będzie potrzebowałъ umieć rysować, aby mieć obrazy pomnikówъ i widokówъ okolicъ lepsze odъ tychъ, któreby najbieglejszy malarzъ mógł wykonać. W krajowidachъ, metoda ta ma tę niedogodność, że drzewa nieco są niewyraźne, częścią dla tego, iż zielone promienie światła, mniej dają się działać na substancyę, którą się papier powleka, a częścią dla tego, że liście zawsze choć cokolwiek od wiatru się chwieją, co naturalnie efektъ psuje; ale co do budynkówъ, przedmiotówъ sztuki, górъ, perspektywy, metoda ta jestъ nieporównaną. W portretowaniu zaś tę ma wadę, że oczy przedmiotu, zawsze się nieco ruszając, stają się niewyraźne; lecz co do kopijъ obrazówъ, te wybornie się udają, i zastępują zupełnie ryciny. Pierwsze zastosowanie wynalazku tego do przedmiotówъ naukowych, będzie bezъ wątpienia miało na celu utrwalanie obrazówъ, przez mikroskopъ widzielnychъ; a mianowicie różnychъ owadówъ, które odtądъ fizyologъ badać może, bezъ ciężkiej pracy i bezъ psucia sobie oczu, jakiego potrzeba do rysowania z mikroskopu. Nadto niezliczone jeszcze zastosowania wynalazekъ ten mieć może, i gdyby się n. p. udało, zamiastъ na blachachъ, obrazy na papierze wprostъ utrwalącъ, możnaby się spodziewać, że kiedyś, zamiastъ sztychówъ, całe edycye rysunkówъ z natury najdokładniej przeniesionychъ, otrzymywane będą. Słychać, że P. Daguerre zamierza w tychъ dniachъ utworzyć obrazówъ swychъ wystawę. Hrabia Demidowъ chciałъ odъ niego sekretъ zakupić, ale się P. Daguerre wahałъ: życzy sobie bowiem, aby tenże nie byłъ monopoliumъ jednego lubownika, lecz całej Europy własnością.“ (G.R.K.P.)